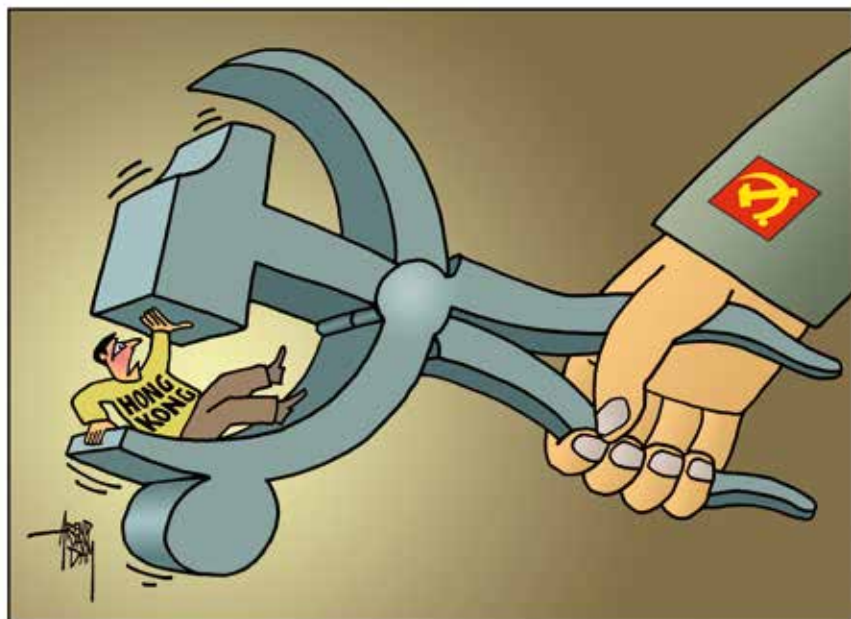

TRIBUNE

EEN
HOOPVOL
2020

VRAAG HET RON

Ron Meyer schrijft hiernaast zijn laatste column, maar hij komt nog terug in de Tribune. Begin volgend jaar gaan we Ron interviewen, tegen die tijd onze ex-voorzitter. Ditmaal is 'we' niet alleen de redactie; we willen graag een interview 'van onderop'. Heb je een vraag aan Ron?

Stuur 'm op naar VraagRon@sp.nl

Aan de hand van de vragen interviewen we Ron (en 'we' is dan wél de redactie). Vermeld alsjeblieft je naam en woonplaats als je een vraag stelt.

★ ROOD
jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE
POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

DOE MEE IN 2020

2019 was een mooi jaar voor ROOD! Overall in het land stonden we samen met jongeren op voor een rechtvaardige wereld. Zo kwamen we in actie met skaters voor een nieuw skatepark, met studenten voor een basisbeurs en met huurders tegen huisjesmelkers. Ook liepen we met zoveel mogelijk jongeren mee in demonstraties voor het klimaat, internationale solidariteit en tegen racisme. Komend jaar zal ROOD ook de strijd aangaan voor een betere wereld. Wil jij ook actief worden voor ROOD? Stuur dan een mail naar rood@sp.nl en ga in het nieuwe jaar samen met ons aan de slag voor een betere wereld!

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Rob Nelisse, Peter Sas,
Karen Veldkamp, Cees Wouda

Illustratie cover
Nenad Mečava

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Len Munnik
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgelideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

2019: In de ban van protesten

4

Lilian

'We hebben nog zoveel te winnen!'

6

Lokaal bestuur

Geld genoeg bij het Rijk, tekorten bij gemeenten

10

Asbest

Eternit strafrechtelijk aangeklaagd

20

GAS

Maatschappelijk geëngageerd theater

22

15 Proficiat: Ruud Rogier wint strijd om fototarieven

27 Uitgelicht: Als het ziekenhuis ziek is

28 Linksvoor: Harry Kemper kreeg biertjes van Anton Geesink

17, 18, 19, 24, 25, 26, 29 Nieuws

30 Brieven

31 Puzzel

32 Theo

Magie

Dit is mijn laatste column als voorzitter van onze partij. Of ik de partij nog een boodschap mee wil geven?, vroeg men mij.

Recent had ik de eer om Riet de Wit namens de afdeling Heerlen een zilveren tomaat op te mogen spelden. De hoogste lokale onderscheiding van onze partij. Omdat mijn jongste zoon Mika (2) het doosje met zilver ergens in ons huis verstopt heeft, maar niet wil zeggen waar, besloot ik mijn gouden tomaat aan Riet te geven.

Precies goed, want Riet is immers ook goud waard.

Al 45 jaar strijdt Riet de Wit vol liefde én lef voor rechtvaardigheid en solidariteit. Niets was én is Riet te gortig. Altijd aan de kant van de gewone man en vrouw.

Voor veel mensen staat Riet symbool voor onverzettelijkheid. Voor lef en onorthodoxe oplossingen. Voor een stad waarin de zon weer langzaam doorbreekt. Voor vallen, opstaan en sterker worden.

Wie z'n nek uitsteekt, krijgt weerstand. Ook onze Riet. Haar tegenstanders hielden haar zelfs verantwoordelijk voor aanhoudende regenval. Ik vond dat prachtig, want juist dán was Riet op haar sterkst. Haar antwoord was en is een aanstekelijk strijdbaar optimisme. Ze is op haar sterkst wanneer de weerstand het grootst is. Dan straalt Riet.

Voor de SP en voor mij persoonlijk is Riet een rots in de branding. Een voorbeeld. Op haar fietsje door de stad, met een ragfijn gevoel voor de noden van veel Heerlenaren. En bovenal voor de duvel niet bang. Omdat, anders dan regen, een betere wereld niet uit de lucht komt vallen.

De 'moeder van de SP in Heerlen' verpersoonlijkt de magie van een trotse en zelfbewuste SP. Borst vooruit als het moeilijk is. Want trots zijn als je wint, is niet moeilijk, terwijl trots zijn als je verliest noodzakelijk is.

Precies dit is is wat ik onze partij allemaal gun. De magie van Riet de Wit.

WAT HEBBEN EEN BOER, EEN ZORGVERLENER EN EEN LERAAR GEMEEN?

Nederland is in de ban van protesten. Vanaf het Malieveld maken boeren, bouwers, leraren en zorgverleners een vuist naar de politiek. Een vuist tegen het neoliberale beleid en voor rechtvaardigheid.

Deze groepen hebben meer met elkaar gemeen dan je misschien op het eerste gezicht zou vermoeden. Zij ondervinden namelijk allemaal dezelfde negatieve effecten van jarenlang liberaal beleid. De drang naar meer marktwerking, bezuiniging en zelfregulering heeft zijn sporen nagelaten. De verzorgingsstaat werd afgebroken en onze publieke voorzieningen werden aan de markt overgelaten. Schaalvergroting werd de norm. Scholen werden leerfabrieken, zorginstellingen moesten fuseren en in de veehouderij werd de megastal de norm om als boer te kunnen overleven. Alles onder de dekmantel van 'efficiëntie' – maar in de praktijk was de menselijke maat zoek. Nu betalen de samenleving, onze aarde en de dieren een zware prijs voor deze schaalvergrotingsdrang.

Maar waar komt al die actiebereidheid nu dan vandaan? Nederland verkeert in crisis: een wooncrisis, een stikstofcrisis, een publieke sector in crisis. Dit kabinet gaat door op de ingeslagen weg en doet niets om de échte problemen op te lossen. De boer, de zorgverlener en de leraar hebben allen te maken met een overheid die er niet voor hen is, die niet aan hún kant staat. Zij delen de terechte verontwaardiging dat zij niet een eerlijk deel van de welvaart krijgen. Dat zij de prijs betalen. De situatie in Nederland is niet uniek. Ook internationaal volgen de protesten elkaar in rap tempo op. Kijk bijvoorbeeld maar naar Libanon, Chili en Irak. Overal gaan mensen de staat op voor sociale rechtvaardigheid. En als mensen samen opstaan is echte verandering mogelijk.

Want er is een alternatief. Laten we beginnen met het terugdringen van de markt en investeren in goede zorg, goed onderwijs, betaalbare woningen, betaalbaar openbaar vervoer en duurzame energie. Laten we de zeggenschap geven aan de mensen die het werk doen. Aan de leerkrachten voor de klas in plaats van de bestuurders van grote scholenkoepels. Aan de thuiszorgmedewerker in de wijk in plaats van de zorgverzekeraar. Aan de agent op straat, in plaats van de bureaucratie. En we laten we zeggenschap pakken, daar waar het nodig is: over onze energiebedrijven, volkshuisvesting, publieke sector en ons openbaar vervoer.

Wat hebben een boer, een zorgverlener en een leraar gemeen? Ze hebben een prachtig beroep dat wordt uitgehouden. Maar ze staan nu op voor de toekomst van dat beroep. En dat vind ik terecht.

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

HET JAAR VAN LILIAN

‘HET GEEFT ME ENERGIE DAT WE NOG ZO VEEL TE WINNEN HEBBEN’

Twee jaar is Lilian Marijnissen inmiddels alweer de SP-fractievoorzitter in de Tweede Kamer. Hoe kijkt zij naar het bewogen jaar 2019 en wat verwacht ze van 2020? ‘Het is extra hoopgevend dat juist nu mensen zich organiseren.’

› **Twee jaar fractievoorzitter. Hoe ben je veranderd vergeleken met twee jaar geleden?**

Lilian lacht: ‘Ik ben tien jaar ouder geworden. Het is een turbulente tijd geweest, met drie verkiezingen waar mensen niet op mij konden stemmen – maar je hebt daar wel een rol in. Ze kwamen ook snel: ik zat er net en toen waren er al raadsverkiezingen. Dus kon ik meteen naar grote NOS-debatten en zo. Ik denk, nee hoop, dat ik als persoon niet heel veel ben veranderd. Mijn leven is wel erg veranderd. Mijn verwachtingen over wat het betekent om fractievoorzitter te worden waren van tevoren wel realistisch. Ik heb het immers van dichtbij gezien. Dat hielp. Ik had verwacht dat het druk en pittig was – en dat klopte. Maar toch: je bereidt je niet voor op de druk. De verantwoordelijkheid, die altijd drukt. In je hoofd gaat het altijd door. Een aankomend debat of een campagne, dingen die geregeld moeten worden of beter kunnen. En als je denkt, ik ga even met de hond lekker wandelen in het bos, dan is er nieuws waar je op moet reageren, en dan moet dat. Mensen zeggen terecht: plan je rust in – en dat doe ik ook – maar die verantwoordelijkheid kun je niet weg-plannen.’

› **Electoraal heeft de SP geen fijn jaar gehad. Hoe houd je de moed erin?**

‘Dat lukt me heel aardig. Ik laat me er niet door uit het veld slaan. Ik probeer het om te zetten in positieve energie: dit laten we ons toch niet gebeuren!? Kijk, balen van de uitslag dat doe ik ook, hoor. Je ligt een nacht wakker. Maar bij mijn verantwoordelijkheid hoort ook dat ik er snel weer moet staan. Op camera, met een analyse en een verhaal. En dat is maar goed ook. Ik zit zo ook in elkaar. Ik denk bij de uitslag van de Europese verkiezingen meteen: volgende keer zijn we er in Europa weer bij, daarvoor moeten we alles op alles zetten. Kom op! En die voorbereiding begint vandaag! Dat klinkt niet alleen leuk naar buiten toe – iedere verliezer zegt dat op zo’n avond – maar ik voel dat ook echt zo. Het geeft me energie dat we nog zo veel te winnen hebben.’

› **En de moed erin houden in de partij? Zie je daarin een rol voor jezelf?**

‘Ik heb mijn zomerreces gebruikt om met heel veel leden in gesprek te gaan; vooral te luisteren natuurlijk. Maar het was ook een moment om er te zijn voor de leden, niet te duiken maar er te staan. Uiteindelijk gaat

het erom dat ik mijn werk goed doe: fractievoorzitter in de Tweede Kamer. Daar moet ik in voorop gaan. Maar dit hoort er zeker bij.’

› **Wat vond je van de sfeer op die avonden?**

‘De sfeer was goed en ik was positief ver-rast over de opkomst. Dat zegt ook wel wat over SP’ers. Dat je na zulke uitslagen toch in de zomer naar een avond gaat en wilt meedenken. Er waren veel ideeën, kritische suggesties en afdelingen die naar zichzelf keken. Er zijn nu een stuk of acht regionale bijeenkomsten geweest en het komende halfjaar doen we er nog meer.’

› **Tijdens die avonden werd er ook gesproken over de lonen-campagne. Waarom?**

‘Omdat we ons als SP’ers goed kunnen vinden in dat onderwerp. Leden reageerden er heel positief op. Je ziet dat de tijd rijp is. In de Tweede Kamer gaat een meerderheid mee met de SP als we stellen dat lonen bij bedrijven 5 procent hoger moeten. Het is een mooi thema. We kunnen onze systeemkritiek erin kwijt; in dit systeem is het zo dat de aandeelhouders de winsten krijgen en de mensen niet. Daardoor stijgen de lonen al veertig jaar niet noemenswaardig. Dat is

geen natuurverschijnsel: dat is het systeem. Dat komt onder andere door het gebrek aan zeggenschap van werknemers.

Maar het is ook heel concreet: we willen een hoger minimumloon. Dat betekent in het leven van een half miljoen werkende mensen heel concreet dat zij hun rekeningen wél kunnen betalen. En hetzelfde in het leven van gepensioneerden, werkzoekenden en ander mensen van wie het inkomen is gekoppeld aan dat minimumloon. Het thema leent zich dus voor concrete strijd. Ook voor hogere lonen in de publieke sectoren – denk aan de leraren in staking, de historische ziekenhuisstaking. Wij staan zij aan zij met deze mensen en hun heel redelijke eisen. Het past bij de SP, want het gaat over de vraag of mensen hun eerlijke deel krijgen. Het is een mooie politieke strijd die je kunt voeren – heel ideologisch in de Kamer, maar ook heel concreet in het leven van mensen.'

› Ideologisch? Gaat het dan niet gewoon om geld?

'Jazeker ideologisch! We nodigden schrijver Ghiridaradas uit in Den Haag om te spreken over systeemverandering (zie vorige Tribune, –red.), we hebben een vijfpuntenplan gepresenteerd voor de economie. Daarin staat een hoger loon. Dat noemen sommigen 'plat', omdat het alleen over centen zou gaan. Leg dat maar uit aan de mensen die hun rekeningen niet kunnen betalen, denk ik dan. Maar ook: onze voorstellen zijn deel van een geheel aan voorstellen die meer zeggenschap bij de mensen leggen. En het gaat niet alleen om eerlijk betaald krijgen, maar ook om eerlijk betalen. In de Tweede Kamer is men nu akkoord gegaan met het SP-voorstel om een miljonairsbelasting te onderzoeken. Dat is weer een stapje voorwaarts.'

› De ideologische termen vlogen over de tafel tijdens de Algemene Beschouwingen.

'Ik vind dat wel mooi. Het CDA zegt: we moeten niet meer spreken over de woningmarkt maar over volkshuisvesting. Dat zei Remi Poppe jaren geleden al. Dan kun je cynisch doen en erop wijzen dat het maar woorden zijn. Maar je kunt ook zeggen: ze zitten dicht bij ons dan ooit, laten wij het nu gaan afdwingen. Dát is aan ons. We gaan het heus niet cadeau krijgen. Het blijft een belangenstrijd.'

› Om toch even bij het geld te blijven: kost dat wat, zo'n minimumloon-verhoging?

'Ja, dat kost geld omdat alle gekoppelde

foto Maurits Gemmink

uitkeringen ook omhoog gaan. Maar we hebben ook de zogenoemde inverdieneffecten van het verhogen van het minimumloon laten uitrekenen. Met andere woorden: wat gebeurt er met de economie als mensen met een laag inkomen meer gaan verdienen? Dat gaan ze uitgeven. Dus snel meer geld in de kassa's van winkels, dus meer werkgelegenheid, enzovoort. Een miljonair die er geld bijkrijgt opent een tweede bankrekening in Zwitserland of gaat beleggen. Verhogen van het minimumloon kost geld, maar levert ook veel op.'

› Heb je tijd voor boeken of films die je inspireren?

'Als het lukt wil ik snel naar de nieuwe film van Ken Loach, *Sorry We Missed You*. Die is net uit. Ik heb zijn vorige film *I, Daniel Blake* gezien; ik haal echt inspiratie uit zulke films. Ik heb er veel te weinig tijd voor. Hetzelfde geldt voor een boek lezen. Ik moet het boek

van Gert-Jan Segers lezen dat deze week uitkwam. Want ik hoor te weten wat hij schrijft.'

› Wat wens je de SP voor congres toe?

'Ik wens ons een inspirerend congres toe, waarna we eensgezind verder kunnen. Dat lijkt een open deur, maar dat is het niet helemaal. Zeker gezien de politieke situatie: zoveel partijen die zeggen afscheid te willen nemen van het neoliberalisme. We kunnen die kansen, dat momentum alleen pakken als we geïnspireerd en eensgezind de schouders eronder zetten.'

› Is dat je verwachting voor 2020? Meer politiek momentum?

'We hebben heel lang gevochten tegen de opkomst van het neoliberalisme, de doorgeplagen marktwerking, de commercialisering, de individualisering, flexibilisering, noem maar op. Maar we staan op een keerpunt nu.

‘Het is nu aan ons om voorop te lopen’

Want steeds meer mensen delen onze kritiek daarop. Misschien is dat niet hetzelfde als dat ze onze hele analyse delen – we willen namelijk een ander systeem. Maar het is nu wel aan ons om voorop te lopen. Als we in de publieke sector de doorgeslagen bureaucratie en vermarkting terugdringen, in de volkshuisvesting de zeggenschap weer bij bewoners en huurders krijgen, dan kan er echt wat veranderen. Als we het toch anders gaan doen, heeft de SP daar wel goede ideeën over! Je ziet het belang van buitenparlementair actief zijn: het Malieveld staat letterlijk elke week vol op dit moment. Wij horen daar als SP naast te staan. En het momentum te pakken. De agenten, de leraren en de zorgmedewerkers: allemaal lopen ze tegen hetzelfde aan. De werkdruk is zo hoog dat de kwaliteit van het werk in het gedrang komt – en daarmee dus onze veiligheid, ons onderwijs en onze zorg. Allemaal komen ze in actie. De private rijkdom is groter dan

ooit, maar de publieke armoede ook. Onze publieke sector is in crisis. De ideologische tijdgeest lijkt nu te zijn: het einde van het neoliberalisme is in zicht, maar hoe verder? Het zal toch niet zo zijn dat als er echt dingen gaan veranderen, dat wij er dan niet bij zijn. Toch?’

› En hoe zie je als voetbalsupporter het momentum voor Feyenoord?

‘Een betere tweede seizoenshelft zou wel mooi zijn. We hebben nu Dickie als coach: Dick Advocaat. Die heeft tot nu nog niet verloren. Het komt wel goed.’

› Ben je er vaak bij?

‘Ik probeer voor thuiswedstrijden wel tijd te maken, maar het lukt natuurlijk niet altijd. Ik ben met Feyenoord opgegroeid. Ik heb nu tien jaar een seizoenskaart, dat betekent dat ik al tien jaar bijna om de zondag naar Rotterdam rijd om erbij te zijn. Het is een

hele pure club. Ik zit op vak-O. En het klinkt onwijs cliché, maar daar zit je tussen allerlei soorten mensen. Jong, oud, zwart, wit, man, vrouw, VVD, SP – alles zit door elkaar. Het verbindt. Niet alleen als je wint, zoals twee jaar geleden. Maar toch houd je je blik als SP’er: die kaartjes zijn best wel duur. Wie kan dat nou betalen, 30 euro? Als je met je gezin wilt gaan, gaat het hard.’

› Heb je nog een mening over bouw van een nieuw stadion in plaats van de Kuip?

‘Het dreigt natuurlijk een financieel fiasco te worden, zo’n megaproject. Voor de sportieve sfeer hoeft het echt niet, een nieuwe Kuip. En Rotterdammers moeten er ook nog veel aan meedokken. Ik heb wel hart voor Feyenoord, maar dat betekent niet dat ik vind dat Rotterdammers moeten meebetalen aan een megalomaan project.’

› Je hebt vast geen goede voornemens?

Lachend: ‘Nee daar wacht ik inderdaad niet mee tot 1 januari. Wat ik had als voornemen, en wat ook is gelukt, is blijven sporten. Fysiek fit blijven houdt je ook mentaal fit. Ik wil drie keer per week helemaal kapot in de sportschool. Dat je al na twee minuten buiten adem bent en dan nog heel lang moet. Dan gaan de gedachten, plannen, overpeinzingen ook echt even uit in mijn hoofd. Je ziet bij collega’s dat dat het eerste is wat erbij inschiet, maar ik had me dit echt voorgenomen.’

› Hoe ziet 2020 er anders uit dan voorgaande jaren?

‘Wereldwijd zijn de opkomende bewegingen voor sociale rechtvaardigheid natuurlijk inspirerend. En hoopgevend. Net als hier in Nederland: het is hier lange tijd niet zo onrustig geweest. Lange tijd kwamen mensen maar niet in verzet, zag je steeds meer partijen meebewegen met het neoliberale beleid. Maar de tijden zijn aan het veranderen. Ik hoop echt dat het ons lukt om voorop te gaan nu. Dat we de onrust aangrijpen om echt iets te veranderen. Dat is waar mensen naar snakken. Het gebrek aan vertrouwen in instituties en de politiek is een teken aan de wand dat mensen vinden dat de overheid niet aan hun kant staat. Het is ieder voor zich. Dan is het extra hoopgevend dat mensen zich nu organiseren.’ •

tekst Diederik Olders

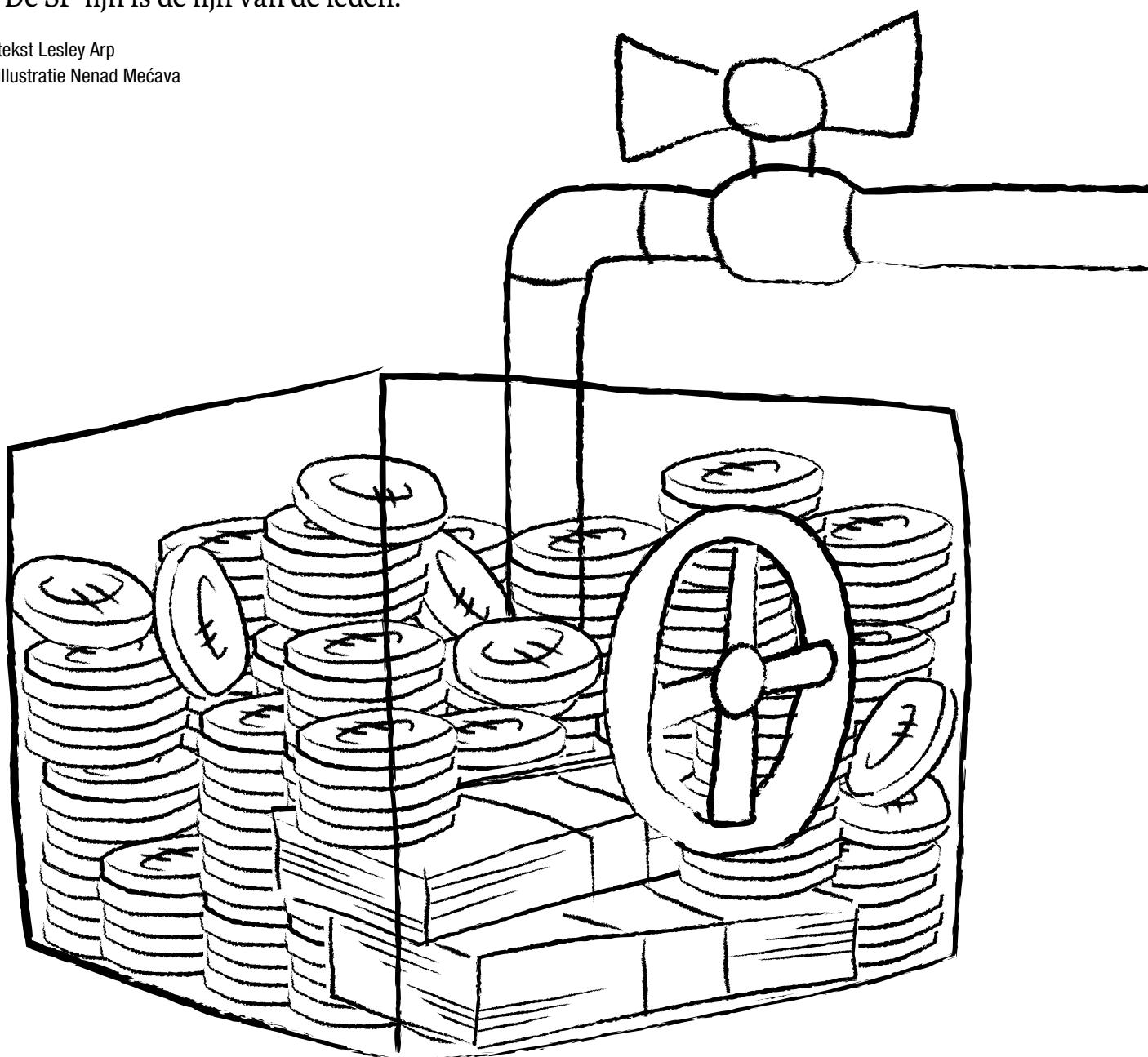
LOKALE BEZUINIGINGEN

VECHTEN OM DE KRUIMELS OF EEN GROTERE KOEK?

Terwijl bij het Rijk de miljarden tegen de plinten klotsen, moeten veel gemeenten de broekriem steeds strakker aanhalen wegens grote tekorten. Voor SP-afdelingen die meebesturen levert dit duivelse dilemma's op. Want waar trek je de grens? 'De SP-lijn is de lijn van de leden.'

tekst Lesley Arp

illustratie Nenad Mećava

11 MILJARD HOUDT het Rijk momenteel over. Zoveel geld dat het kabinet het niet uitgegeven krijgt. Gek genoeg verkeren juist daarom bijna alle gemeenten in financieel zwaar weer. Met als gevolg dat bijvoorbeeld zorgtaken worden uitgekleeft, of bibliotheken of zwembaden moeten sluiten. 'Een krankzinnige situatie die voor wethouders niet valt uit te leggen', stelt SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak.

PAARSE KROKODIL

Een van de oorzaken is het zogeheten 'trap-op-trap-af'-systeem. Gemeenten krijgen hierdoor meer geld uit het Gemeentefonds wanneer het kabinet meer uitgeeft. Maar als het Rijk de hand op de knip houdt, krijgen gemeenten juist minder. Van Raak: 'Nu lijkt het alsof gemeenten enkel de trap af kunnen, maar niet meer de trap op. Terwijl de miljarden gewoon op de plank liggen! Het is net de paarse krokodil uit dat bekende tv-spotje: je ziet hem staan, maar je mag hem niet meenemen.'

De tweede belangrijke oorzaak: de decentralisaties. In 2015 ging het stelsel voor zorg, jeugdzorg, werk en inkomen flink op de schop. Met de invoering van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet kregen gemeenten extra taken op hun bord geschoven. 'Maar tegelijkertijd moesten de gemeenten bezuinigen. Terwijl iedereen snapt dat je juist eerst moet investeren als je nieuwe taken krijgt', stelt van Raak. Het gevolg is dat gemeenten veel te weinig geld hebben om hun zorg- en ondersteuningstaken uit te voeren. 'Kijk, één gemeente zou het kunnen verprutsen, maar dit speelt binnen alle gemeenten. Hieruit blijkt dat ze te weinig geld krijgen', aldus de woordvoerder Binnenlandse Zaken.

Daarom stelde Van Raak in oktober samen met SP-woordvoerder Zorg Maarten Hijink voor om het komende jaar een miljard extra vrij te maken voor gemeenten. 'Met deze reddingsboei worden de ergste noden gelenigd. Zo hoeven gemeenten minder te bezuinigen', stelt Van Raak over het voorstel, dat in december in stemming komt.

Maar om de kaalslag binnen gemeenten langdurig het hoofd te bieden, zullen lokale bestuurders volgens hem een vuist moeten maken: 'Je ziet dat gemeenten nu onderling ruzie maken. Over wie de meeste problemen heeft. Maar ze moeten niet elkaar bestrijden, maar juist samen optrekken tegen Den Haag.'

Het is een oproep die veel lokale SP-bestuurders aan het hart gaat. Want zolang het Rijk niet over de brug komt, worden zij gedwongen tot pijnlijke keuzes. En waar de ene afdeling ervoor kiest om de tegenwind te trotseren, zegt de andere: tot hier en niet verder. Een rondje langs vier plekken waar de SP meebestuurde (Zutphen, Hengelo, Vlissingen) of juist uit de coalitie stapte (Oldambt) leert: niet alleen de omstandigheden, maar vooral de leden zijn doorslaggevend.

OLDAMBT

'MEERDERHEID VOND ONZE KEUZE JUIST DAPPER'

Onverantwoord en onverdraagbaar. Zo oordeelde de SP Oldambt over de bezuinigingsplannen van het stadsbestuur, waar de partij tot begin september deel van uitmaakte, en stapte vervolgens uit de coalitie. De overgebleven collegepartijen willen 5 miljoen bezuinigen, onder meer op thuiszorg, gehandicaptenvervoer en het schoolontbijt.

Volgens voormalig SP-wethouder **Kees Swagerman** is de situatie in Oldambt beslist niet uniek binnen de provincie Groningen. 'Alle Groninger gemeenten hebben sinds de Participatiewet is ingegaan ruim 300 miljoen ingeteerd op hun reserves. Zo werken veel mensen in Oldambt in de sociale werkvoorziening. Ook kennen we veel werkloosheid, mensen met een laag opleidingsniveau en jongeren die een beroep doen op de jeugdzorg. Toen ik in 2014 het college inging had Oldambt nog een algemene reserve van 22,5 miljoen. In de begroting voor 2020 en verder slaat dit om in een negatieve reserve', licht Swagerman toe.

Natuurlijk heeft Swagerman gezocht naar alternatieven voor de kaalslag die Oldambt nu te wachten staat. 'Maar je kunt alleen meer inkomsten genereren door de lasten van bewoners te verzwaren. En als je die met een dikke verhoging van de onroerendezaakbelasting ozb opzadelt, trek je veel gezinnen met een middeninkomen de armoede in. We hadden als gemeente nog aandelen in energiebedrijf Enexis, ter waarde van ongeveer 26 miljoen. Met dat geld hadden we vier jaar de begroting sluitend kunnen maken. Maar de andere coalitiepartijen waren tegen ons voorstel voor verkoop aan de provincie', stelt de oud-bestuurder.

Swagerman betreurt het dat voormalige coalitiegenoten niet het lef hadden om het Rijk ter verantwoording te roepen: 'Daar klotst het geld tegen de plinten. Terwijl allerlei taken die geld kosten, bij de gemeenten over de schutting zijn gekieperd.' Hij vreest dat als het Rijk niet over de brug komt, in veel Groninger gemeenten over pakweg twee jaar de bodem is bereikt.

'Uiteindelijk is de SP-lijn de lijn van de leden', blik Swagerman terug op zijn aftreden als wethouder. En hun oordeel over de bezuinigingen was volgens afdelingsvoorzitter **Gerda Siks** helder: 'Hier gaan we niet in mee.' Gelijk na het besluit om uit het college te stappen ging de afdeling de straat op, om vragen van Oldambters te beantwoorden. Siks: 'Dan merk je dat niet iedereen snapt hoe het werkt. Dat sommigen denken dat de SP hier ook niet meer in de raad zit. Maar daar blijft onze fractie gewoon strijden voor gelijkwaardigheid, menselijke waardigheid en solidariteit. Net als buiten de gemeenteraad. Al met al vond een ruime meerderheid van de Oldambters ons besluit juist dapper. Het belangrijkste is dat je als afdeling je keuzes goed uitlegt.'

HENGELO

‘DE KOEK IS SIMPELWEG TE KLEIN’

Al kort na de decentralisaties in 2015 voorzag de Hengelose SP-wethouder **Mariska ten Heuw** zorgwekkende financiële tekorten. ‘Toen was voor ons al duidelijk dat we van het Rijk te weinig geld kregen om onze nieuwe taken uit te oefenen’, blikt de wethouder Financiën terug. Met een interventieplan trachtte het college vervolgens om structureel 8 miljoen minder uit te geven. ‘Waarbij we ons best hebben gedaan om dit niet ten koste te laten gaan van de zorg’, vertelt Ten Heuw.

Maar ondanks deze inspanningen kampte Hengelo afgelopen voorjaar toch met een extra tekort van 3 miljoen. Dit tekort oplossen door te bezuinigen op de Wmo of de jeugdzorg vond de SP-bestuurder onverantwoord: ‘Dus dan kiezen we om minder te investeren op andere terreinen. Jammer, want we hadden graag meer willen inzetten op duurzaamheid en cultuur.’

Maar er is volgens Ten Heuw slechts een blik over de gemeentegrenzen nodig om te zien dat het vele malen erger kan. ‘In de omgeving liggen gemeenten die de ozb met maar liefst 80 procent verhogen. Die belasting is bij ons gelijk gebleven. Voor Hengelose huurders dalen de lasten zelfs.’

Sinds 2016 doet Ten Heuw niet aflatende pogingen om meer geld voor gemeenten te regelen bij het Rijk. ‘Dat doe ik in alle gremia die ertoe doen: in de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het stedenennetwerk G40, de ministeries van VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) en SZW (Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Veel gemeenten hebben kritiek op de wijze waarop het Rijk het geld onder gemeenten verdeelt. Maar als de ene gemeente een groter deel van de koek opeist, krijgt een ander weer minder. Dus het echte probleem is dat de koek simpelweg te klein is. We

worden afgescheept met een fooi, terwijl de tekorten structureel zijn’, aldus Ten Heuw.

Dat ten gevolge van dit Rijksbeleid nu minder geïnvesteerd kan worden in bijvoorbeeld cultuur en groen, kan volgens de wethouder op begrip rekenen in de SP-afdeling. Ook afdelingsvoorzitter **Vincent Mulder** beaamt dit: ‘In 2010, toen wij voor het eerst in het college kwamen, moest er al worden bezuinigd als gevolg van de crisis. We hebben de leden toen gevraagd: welke voorzieningen moeten beslist overeind blijven? Want natuurlijk trekken wij als SP ook ergens een streep.’

Zo nu en dan leidt dit volgens Mulder tot stevige discussies: ‘Maar hierdoor weten we ook wat voor onze leden belangrijk is: denk aan de Wmo, de jeugdzorg, het armoedebeleid, maar ook het behoud van voorzieningen zoals de bibliotheken. Als SP hebben wij actiegevoerd om die open te houden. En terwijl in Enschede het voortbestaan van de zwembaden ter discussie staat, heeft het Hengelose zwembad Twentebad juist een volledige vernieuwing ondergaan, waardoor het een hypermodern bad is dat weer tientallen jaren mee kan.’

ZUTPHEN

OP WEG NAAR FUNDAMENTELE VERANDERING

‘Is dit het waard? Die vraag zou iedere SP-afdeling die meebestuurt eigenlijk elke dag moeten stellen’, vindt de Zutphense SP-wethouder **Mathijs ten Broeke**. Nooit eerder moest de Gelderse gemeente zoveel bezuinigen. Het structurele financiële tekort liep vorig jaar op tot maar liefst 13 miljoen. ‘Als we niet zouden bezuinigen, dan werd Zutphen een artikel 12-gemeente’, licht Ten Broeke toe. Hij verwijst daarmee naar de wet waarmee gemeenten onder financieel toezicht van de provincie kunnen worden gesteld.

Hoewel ook in Zutphen taken als de jeugdzorg zwaar drukken op de begroting, liggen er ook lokale keuzes uit het verleden aan de wortel van de bezuinigingen. Ten Broeke: ‘Voordat wij in het bestuur kwamen, was nauwelijks inzichtelijk in hoeverre taken en regelingen werden betaald met geld uit het gemeentefonds of eigen geld. Tot vorig jaar kende Zutphen een goed sociaal beleid,

maar dat werd gedeeltelijk uit de reserves bekostigd. Die begonnen uitgeput te raken.’

Bijzonder pijnlijk voor de SP is dat voorheen ruimhartige armoederegelingen nu moeten worden versoberd. ‘Al hebben we binnen het college allemaal kleine potjes van duizenden euro’s bij elkaar gesprokkeld om zoveel mogelijk regelingen overeind te houden’, benadrukt Ten Broeke. Hoewel hij begrip heeft voor de keuze van de SP Oldambt, is uit het college stappen voor de Zutphense SP-afdeling nu geen optie. ‘Natuurlijk zit er een grens aan. Als het offer te groot zou worden. Maar de SP zit hier in het bestuur om een aantal heel fundamentele veranderingen door te voeren.’

Ten Broeke doelt hiermee vooral op het plan om de marktwerking in de huishoudelijke zorg af te schaffen. Afdelingsvoorzitter **Ellen Jager**: ‘Dat doel hebben wij met onze leden gesteld en willen wij voor de volgende

verkiezingen ook bereikt hebben.’ Om de week maken zij, Ten Broeke en fractievoorzitter Nils Müller samen de balans op. ‘En we zorgen dat onze wethouder altijd bij de bijeenkomsten van onze kadergroep aanschuift en natuurlijk mee de buurten in gaat. Zo houden we elkaar scherp en zorgen we ervoor dat het offer van meebesturen ook leidt tot echte verandering’, aldus Jager.

VLISSINGEN

ARTIKEL 12-STATUS – EEN BITTERE PIL

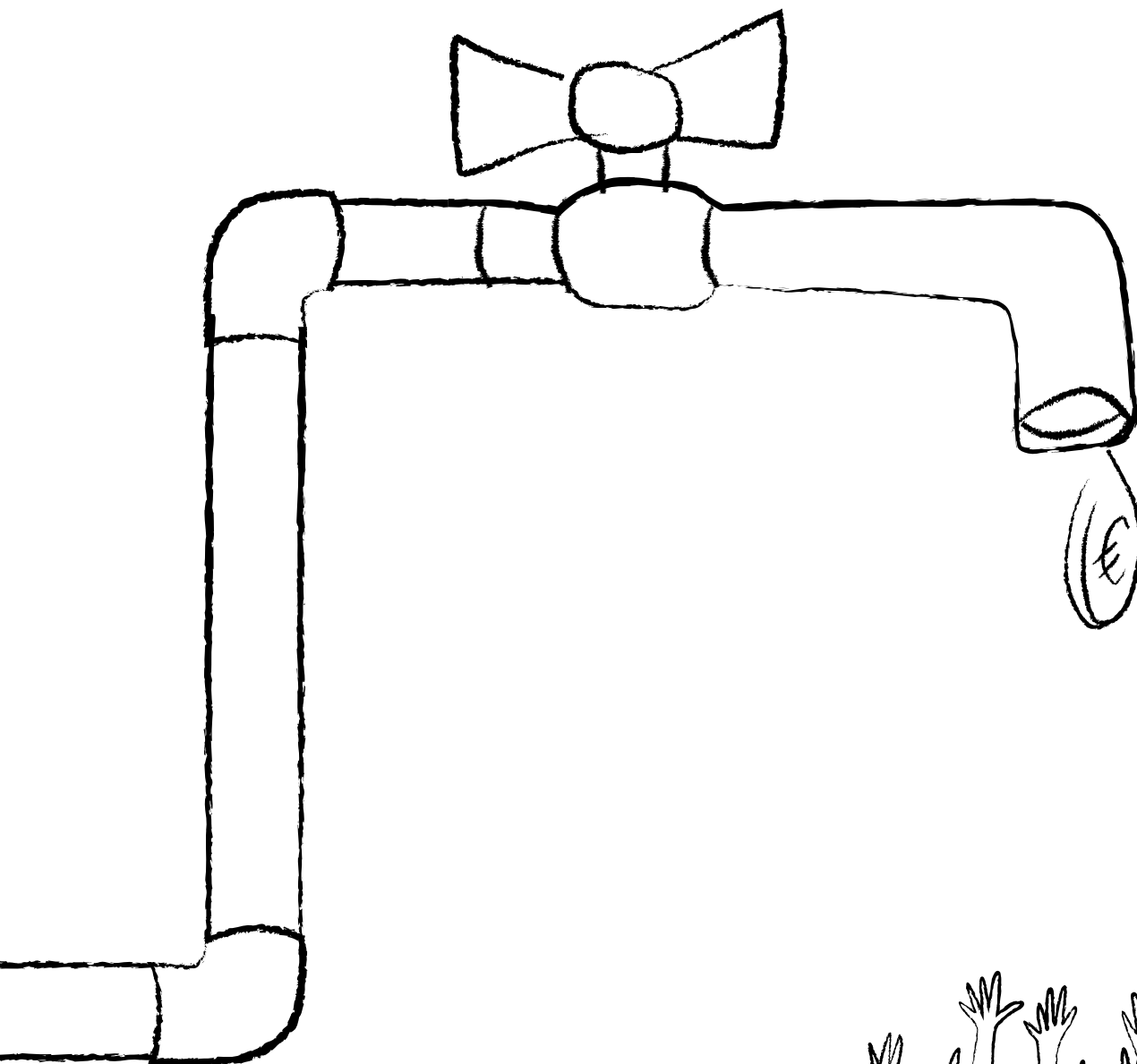
Terwijl in veel gemeenten de ellende pas echt begon met de decentralisaties, kampt Vlissingen al veel langer met financiële tegenslagen. De Zeeuwse toeristentrekpleister is momenteel namelijk de enige artikel 12-gemeente van Nederland, en staat dus onder curatele van de provincie en het Rijk. Het was mede de SP die er ruim vijf jaar geleden op aandrong om de artikel 12-status aan te vragen.

‘Het woningbouwproject Scheldekwaartier had de gemeente financieel de das omgedaan. De jaren daarop is er telkens bezuinigd, maar zonder duurzaam effect. Toen de SP in 2014 in het college kwam, hebben wij de artikel 12-status aangevraagd. Om Vlissingen er weer bovenop te helpen’, vertelt SP-wethouder **Sem Stroosnijder**.

Financieel toezicht dwong het Vlissingse stadsbestuur tot nieuwe pijnlijke keuzes, zoals bezuinigingen op cultuur. Stroosnijder: ‘Dat is natuurlijk niet waar wij als SP voor staan. En door de tekorten op het sociaal domein – de Wmo, de jeugdzorg, werk en inkomen – die daar ook nog eens bovenop zijn gekomen, blijven wij onder curatele staan.’

Ook de sociale samenstelling van Vlissingen maakt het moeilijk om er weer bovenop te komen. ‘Veel inwoners zijn afhankelijk van de overheid voor hun inkomen of zorg. En je kunt mensen die amper rond kunnen komen niet nog meer belasten. Bovendien ligt de ozb hier al op anderhalf keer het landelijk gemiddelde’, licht de wethouder toe.

De kritiek die de SP als coalitiepartij te verduren krijgt is soms niet mals. 'Maar je gelooft in het medicijn om Vlissingen op de lange termijn beter te maken', benadrukt Stroosnijder. Ook afdelingsvoorzitter **Olga Penraat** houdt de moed erin: 'Het is pijnlijk dat uitgerekend toen wij in het college kwamen, het kabinet ons opzadelde met nog meer tekorten. Maar we proberen op straat voortdurend ons eigen verhaal te vertellen. Bijvoorbeeld door wekelijks prikacties te organiseren. We doen er alles aan om, ondanks de bezuinigingen, de boel weer in de lift te krijgen.'

GOUDEN ROEISPAAN-WINNAAR WINT

‘FATSOEN IS GEPRIVATISEERD’

Een unicum, noemt fotograaf Ruud Rogier het. Hij stapte naar de rechter om fatsoenlijke fototarieven af te dwingen en kreeg op 1 november gelijk. Het lef dat nodig is om het in de rechtszaal op te nemen tegen een machtige werkgever – in dit geval uitgeversgigant de Persgroep – leverde Rogier begin dit jaar nog de Gouden Roeispaan op. Een SP-prijs, uitgereikt door Lilian Marijnissen aan mensen die tegen de stroom in roeien.

Ruud Rogier in de rechtszaal met zijn advocaat.

› De Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) spreekt van een historische overwinning. Gefeliciteerd!

Rogier: ‘Het is de eerste uitspraak aan de hand van een wetsartikel dat in 2015 in het leven is geroepen om freelancers te beschermen tegen machtige werkgevers. Niet alleen ik heb op 1 november gelijk gekregen, maar ook Britt van Uem, een collega van de schrijvende pers. Ik maakte bezwaar tegen het tarief van 42 euro per foto, dat de Persgroep mij wilde betalen; Britt van Uem tegen het woordtarief van 13 cent. De rechter oordeelde uiteindelijk dat het verschil tussen wat zzp’ers in de journalistiek en zij die in loondienst werken verdienen onredelijk is.’

› Wat vond de rechter wel een redelijk tarief?

‘Ik heb hoog ingezet en gepleit voor een tarief van ongeveer 150 euro per foto. De rechter oordeelde dat 65 euro per foto een billijk tarief is. Ik hoop vooral dat zzp’ers door de uitspraak steviger in hun schoenen gaan staan, en dat die 65 euro een minimumeis wordt.’

› De uitspraak brengt dus niet automatisch meer geld in het laatje?

‘Uitgevers gaan niet van de ene op de andere dag zeggen: die rechter heeft helemaal gelijk. Ik verwacht eerlijk gezegd weinig van hen. Ik zie de uitspraak vooral als een grens-

paal die door de rechter in de grond is geslagen – hier stopt het fatsoen. Triest dat je dat tegenwoordig bij de rechter moet afdwingen. Zelfs fatsoen is inmiddels geprivatiseerd.’

› Dus je strijd voor een fatsoenlijke beloning is nog niet klaar?

‘Nee. Al heb ik mijn collega’s hopelijk wel laten zien wat we voor elkaar kunnen krijgen als we ons organiseren. Ik had die rechtszaak namelijk nooit in mijn eentje aangekund. De Nederlandse Vereniging van Journalisten heeft mij uitstekend begeleid. Met de campagne *Fotojournalistiek heeft een prijs* strijdt de NVJ voor meer erkenning voor ons vak en betere tarieven. Samen met onze schrijvende collega’s zijn wij de waakhonden van de democratie. We hoeven er niet rijk van te worden, maar we willen er wel van kunnen leven.’

› Van de Persgroep kreeg je sinds de rechtszaak geen opdrachten meer. Kom je inmiddels weer aan de bak?

‘Van de Persgroep hoef ik geen werk meer te verwachten. Al mogen ze mij altijd beloven – zolang ik maar mijn eigen tarief mag bepalen. Jarenlang waren mijn werkdagen: fotootje maken, notaatje schrijven. Nu zoek ik vooral naar langdurige projecten met meer diepgang. En ik heb geleerd dat ik met fotografie bezig kan zijn, zonder ook maar een enkele foto te maken. Ik ben onderhand een echte vakbondsman aan het worden. Als ik zie dat collega’s soms maar 18 euro voor een foto krijgen, maakt dat mij alleen maar strijdvaardiger.’

tekst Lesley Arp
foto Ingrid de Groot ©

> LEIJTEN DWINGT MET GEDUPEERDEN DOORBRAAK AF

In de affaire rondom de kinderopvangtoeslag krijgen gedupeerde ouders ruimhartig compensatie voor het geld dat zij onterecht moesten terugbetalen. En dat is nog maar het begin: de commissie-Donner keek tot nu toe alleen naar een casus in Eindhoven. Volgens de SP, die zij aan zij met de gedupeerden staat, zijn in minstens 8500 andere gevallen door het hele land ouders onterecht en zonder bewijs door de Belastingdienst beschuldigd van fraude.

De eerste conclusie van de adviescommissie van oud-minister Donner laat er geen gras over groeien: "Welgemeende excuses volstaan niet. Er is een geldelijke compensatie nodig als erkenning dat ouders (...) met een structureel voorgenomen houding zijn beoordeeld en daar nadeel van hebben ondervonden." Dat hakt erin en dat is maar goed ook. Het kabinet gaat de compensatie in ieder geval uitvoeren. De affaire rondom de kinderopvangtoeslag toonde dan ook een schandelijk beeld van de werkwijze van de Belastingdienst (zie Tribune september). Die wilde, zo laat zich lezen in Donners rapport met de veelzeggende titel Omzien in

Verwondering, vooral zijn spierballen laten zien in de strijd tegen fraude. "Die voorin genomenheid werd (...) gevoed door een politiek en bestuurlijk klimaat waarin fraudebestrijding voorop stond", aldus het rapport. Mensen die hun kinderen in goed vertrouwen naar de kinderopvangbedrijven brachten werden in een fuik gedreven, kwamen in de schulden, verloren baan en/of woning etcetera. En dan te bedenken dat zij niet eens wisten waarom ze beschuldigd werden.

Verhaal halen

Om daar duidelijkheid over te krijgen toog SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten vlak voor publicatie van de keiharde conclusies van de commissie-Donner met tientallen gedupeerde ouders naar het belastingkantoor in Rotterdam, om daar hun dossiers op te vragen. Na lang aandringen kregen ze de toezegging dat hun dossiers toegestuurd zouden worden. Eindelijk duidelijkheid dus. 'Een grote stap naar rechtvaardigheid voor alle 8500 ouders', stelde Renske Leijten. De honderden ouders die zich in de afgelopen maanden bij het speciale meldpunt van de SP hebben gemeld, kregen al eerder hun dossier.

foto GennepNews

VOORKOMEN IS BETER DAN GEZEEN

> MEER INZET OP PREVENTIE IN GENNEPSE JEUGDZORG

Op initiatief van de SP gaat de Limburgse gemeente Gennep extra inzetten op preventie in de jeugdzorg. De SP-fractie constateerde dat de problemen waarmee jongeren bij jeugdzorg terechtkomen de afgelopen jaren steeds zwaarder zijn geworden. Volgens de SP kunnen door goede voorlichting en preventie problemen sneller herkend en aangepakt worden.

SP-fractievoorzitter Rob Janssen noemde het geval van een jongeman van begin twintig die in schrijnende omstandigheden in een slooppand werd aangetroffen. Nader onderzoek leerde dat het al niet goed zat toen hij acht jaar was. Noch op school, noch op de voetbalvereniging of in zijn directe omgeving ging destijds een lampje branden. Janssen: 'Het gaat erom dat onder meer op scholen en sportverenigingen mensen over de tools gaan beschikken om signalen van bijvoorbeeld verwaarlozing of mishandeling tijdig te herkennen en te signaleren. Zodat professionals zich ermee bezig kunnen houden om erger te voorkomen.' De gemeente Gennep gaat hieraan werken en betreft daar ook maatschappelijke instellingen, organisaties en verenigingen bij.

foto Anouk Pross

foto Pixabay

> AMSTERDAMS ACTIEPLAN TEGEN DAKLOOSHEID

De Amsterdamse SP-fractie heeft een actieplan gepresenteerd om daklozen sneller te helpen. Het aantal daklozen in Nederland is de afgelopen 10 jaar verdubbeld naar bijna 40.000 mensen. In Amsterdam komen er wekelijks tientallen economische daklozen bij: mensen die door een financiële tegenslag geen huis meer hebben. SP-fractievoorzitter Erik Flentge: 'Veel mensen redden het niet in deze tijden van rauw kapitalistisch beleid. De economische daklozen worden vaak als zelfred-

zaam gezien en ontvangen bijna geen hulp. Op die manier putten ze al snel hun eigen netwerk uit en verergeren na een tijdje de problemen. Met dit initiatiefvoorstel willen we deze daklozen onderdak bieden en zorgen voor passende hulp.' In het actieplan stelt de SP daarom onder andere voor om woningen specifiek voor de economische daklozen te bouwen en hen voorrang te geven bij anti-kraak.

> STOP COLPORTAGE DOOR ENERGIEBEDRIJVEN

Energiebedrijven verkopen steeds vaker energiecontracten aan de deur. Niet zelden worden consumenten misleid met hoge kortingen en cadeaus, maar gaan ze in de praktijk juist meer betalen. Nu telefonische verkoop van energiecontracten wordt verboden, dreigt deur-aan-deur-verkoop toe te nemen. De SP wil dit stoppen en dient daarom volgende week in de Tweede Kamer een motie in. SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman: 'Consumenten worden de dupe van de wanpraktijken van energiebedrijven. De politiek doet veel te weinig om consumenten te beschermen. In Engeland is colportage aan de deur op veel plekken inmiddels verboden. Ik denk dat we dat in Nederland ook moeten doen.'

foto SP Breda

> SP'ER INGE VERDAASDONK HAALT € 181.000 TERUG

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft op dinsdag 5 november het Bredase SP-gemeenteraadslid Inge Verdaasdonk uitgeroepen tot Raadslid van de week. Verdaasdonk speelde zich in de kijker doordat zij samen met gedupeerden 181 duizend euro te veel betaald eigen risico wist terug te claimen van de gemeentelijke zorgverzekering voor minima.

> SP-AFDELINGEN STEUNEN ZIEKENHUIS-PERSONEEL

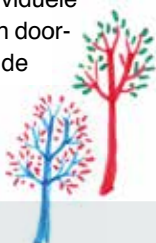
1. Amersfoort
2. Den Bosch
3. Eindhoven
4. Roermond
5. Alphen aan den Rijn
6. Utrecht
7. Zaanstreek
8. Zaltbommel
9. Zutphen

> SP ZUTPHEN VERENIGT HUURDERS

In Zutphen heeft de SP samen met huurders het Huurdersverbond opgericht. Best frappant, want Woonbedrijf leder1 – de grootste woningcorporatie in de regio – heeft al een huurdersvertegenwoordiging. Die heet BIJ1. ‘Maar heel veel huurders voelen zich niet vertegenwoordigd door BIJ1’, zegt het Zutphense SP-raadslid Ellis Müller. ‘Sterker nog: BIJ1 is nauwelijks bekend onder de huurders.’ Volgens de SP heeft de huidige huurdersvertegenwoordiging geen contact met haar achterban, is die niet gekozen door huurders en bovendien te sterk verbonden met het woonbedrijf, waardoor de belangen van de huurders niet goed worden vertegenwoordigd.

Tijdens wijkbezoeken kwam aan het licht dat huurders nogal wat klachten hebben. Onder meer vocht, schimmel, kieren en tocht werden veelvuldig genoemd. Ook zou er tijdens eerdere renovatie-werkzaamheden schade aan de woningen zijn ontstaan. Ellis Müller: ‘Individuele huurders meldden die gevallen door- gaans wel, maar werden door de

woningcorporatie afgescheept. Ze keken nogal op toen wij zeiden dat in dezelfde straat meer mensen tegen hetzelfde aanliepen en dat ze dus niet alleen hoefden te staan. Toen hebben we het Huurdersverbond opgericht.’ Met andere woorden: tijd voor een échte huurdersvertegenwoordiging aan de onderhandelingstafel. Zodat er prestatieafspraken gemaakt kunnen worden, over onder meer het oplossen van de klachten en het schrappen van huurverhogingen na renovaties.

Kwartje nog niet gevallen

Ellis Müller hoopt dat in andere gemeenten soortgelijke Huurdersverbonden van de grond komen. ‘In heel veel andere plaatsen en steden spelen dezelfde klachten en problemen. De reactie van woningcorporaties is vaak dat ze er ook niks aan kunnen doen, omdat het een landelijk probleem is. Als er overal in het land Huurdersverbonden zouden komen, kunnen we samen landelijk meer druk zetten.’

Zo bezien zou het Zutphense Huurdersverbond zelfs een bondgenoot van

Woonbedrijf leder1 kunnen zijn. Vooral nog lijkt dat kwartje nog niet gevallen bij de corporatie; in een eerste reactie liet leder1 weten het Huurdersverbond niet als gesprekspartner te zien.

Primeur in Nederland: samen met nabestaanden heeft het Comité Asbestslachtoffers asbestproducent Eternit strafrechtelijk aangeklaagd. Bob Ruers: 'Mag ik jou opzadelen met een tijdbom die asbest heet?'

'IK HAD LIEVER mijn man terug gehad.' Het was een opmerking die Bob Ruers jaren geleden intens droevig stemde, gemaakt door een weduwe die haar man had verloren aan mesothelioom, oftewel longvlieskanker. Natuurlijk, de wens van de vrouw was een onmogelijke. Maar het was de context van haar opmerking die Ruers, advocaat van het Comité Asbestslachtoffers, aan het denken zette. En die context was: weliswaar betaalde asbestproducent Eternit schadevergoeding aan de weduwe, maar geld stond voor haar niet gelijk aan rechtvaardigheid. En voor Ruers ook niet. Het bleef maar door zijn hoofd gaan. Jarenlang. Ondertussen voerde hij tientallen jaren de ene rechtszaak na de andere. Uiteindelijk stelde Eternit in 2005 een protocol op, dat schadevergoeding regelde. Maar bij Bob Ruers bleef de onvrede knagen. Hij stelt het retorisch: 'Het kan toch niet zo zijn dat een concern als Eternit er met het betalen van schadevergoeding mee weg blijft komen?' En dus ging hij samen met collega's van het Comité Asbestslachtoffers op onderzoek uit. Centrale vraag: hoe kunnen we naast civielrechtelijk (gericht op schadevergoeding) ook strafrechtelijk iets doen?

Documentatie was er genoeg. Zo schreef Bob Ruers zelf, samen met SP'er Nico Schouten, in 2005 het boek *Het Asbestdrama*. Dat legde een wereldwijd asbestnetwerk van 'Eternitbedrijven' bloot. Dat netwerk hield zich bezig met "expliciete afstemming

Tinka de Bruin en Bob Ruers van het Comité Asbestslachtoffers bij het Openbaar Ministerie in Den Bosch.

over gezondheidsrisico's", "doelbewuste beïnvloeding van het medische debat" en het "stelselmatig pleiten tegen overheidsingrijpen en tegen een verbod op asbest". Al vroeg was de asbestindustrie op de hoogte van het gevaar van asbestvezels, concludeerden Ruers en Schouten.

Ook was er de geruchtmakende rechtszaak tegen de topmannen van Etex, de Italiaanse divisie van Eternit (zie Tribune september 2011). In Turijn werden de asbestbaronnen destijds veroordeeld tot zestien jaar cel vanwege hun verantwoordelijkheid voor de dood van meer dan tweeduizend mensen in Italië. Daarbij ging het om voormalige werknemers en om inwoners van steden

waar Eternit Italië fabrieken had. Het was voor het eerst dat topmensen van het Eternit-concern ter verantwoording werden geroepen in een strafzaak. En dan was er nog Ruers' ruim 500 pagina's tellende proefschrift *Macht en tegenmacht in de Nederlandse asbestregulering*, waarmee hij in 2012 aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam promoveerde. In dat proefschrift beschrijft Ruers de strategie van de asbestproducenten, die gebaseerd was op het zaaien van twijfel over de schadelijke gevolgen van asbest, en de manier hoe de Nederlandse overheid daarmee omging.

Doodschieten

Alle kennis en dossiers zijn bijeengebracht

Tussen 1969 en 2018 zijn er 15.000 mensen gestorven aan asbestkanker en de komende twintig jaar komen daar nog eens 10.000 bij

Nu tillen we het naar een hoger niveau. Feitelijk stellen we de vraag: mag de samenleving verwachten dat werkgevers die hun werknemers opzettelijk blootstellen aan levensgevaarlijke stoffen strafrechtelijk vervolgd worden? Kijk, volgens de wet mag ik jou niet doodschieten. Maar mag ik jou wel opzadelen met een tijdbom die asbest heet? Ik bedoel, mensen gaan buiten hun eigen schuld dood aan asbest. Tussen 1969 en 2018 zijn er 15.000 mensen gestorven aan mesothelioom en de komende twintig jaar komen daar nog eens 10.000 bij. Daarom willen we het strafrecht nu op dit vlak toepassen.'

Ruers hoopt tevens op vergroting van bewustwording. 'Uiteindelijk hebben we het ook over de vraag of we als samenleving niet anders naar productieprocessen en gevaarlijke stoffen moeten kijken. Naast asbest spelen bijvoorbeeld ook de discussies over Q-koorts, Chroom-6, formaldehyde en tabak. Het is heel eenvoudig; je mag als werkgever of producent mensen niet willens en wetens – en volgens ons is dat bij asbest het geval – blootstellen aan een levensgevaarlijke stof. Voor ons komt het er nu op aan om aan te tonen dat er bij Eternit sprake was van opzet.'

en gebundeld met de casussen van nabestaanden en zieken. Het resultaat is op 15 november bij het Openbaar Ministerie in Den Bosch neergelegd in de vorm van een aangifte tegen Eternit. Letterlijk uit het lijvige document: "De Vereniging Comité Asbestslachtoffers, alsmede de nabestaanden-/slachtoffers doen bij deze aangifte van doodslag, dood door schuld en zwaar lichamelijk letsel door schuld door Eternit gepleegd op één of meer tijdstippen in of omstreeks de periode van 1950 tot en met 2015."

Ruers: 'Voor het eerst in Nederland wordt een grote werkgever strafrechtelijk aangeklaagd omdat die, stellen wij, willens en

wetens mensen de dood in heeft gejaagd.' Daarbij gaat het niet alleen om voormalige werknemers van Eternit, maar onder meer ook om mensen die elders werkzaam waren en met asbesthoudende producten werkten die door Eternit geproduceerd en geleverd werden. Daarnaast zijn er mensen die kanker kregen door asbestvezels die in de (werk)kleding zaten van gezinsleden en mensen die vroeger – onwetend van het gevaar – rondom hun huis wegen of het erf hebben laten plaveien met asbestafval van Eternit.

Bob Ruers spreekt van een maatschappelijk belang van de aangifte. 'In Nederland was voor asbestslachtoffers tot nu toe schadevergoeding het maximaal haalbare.

tekst Rob Janssen
foto Rob Nelisse

EXCLUSIEF VOOR SP-PUBLIEK

EXPLOSIEVE VOORSTELLING

Het aantal Groningers is na de speciaal voor SP'ers opgevoerde voorstelling van het theaterstuk GAS ineens fors gestegen. Het publiek verklaarde zich solidair met de bewoners van het door aardbevingen geteisterde gaswinningsgebied en speldde massaal de vooraf uitgedeelde buttons met de tekst *#ikbenGroninger* op.

ER ZITTEN OOK geboren en getogen Groningers in de zaal van De Flint in Amersfoort, tijdens de speciale opvoering van GAS. Zij beschouwen zichzelf, zoals Tweede Kamerlid Sandra Beckerman in haar welkomstwoord benadrukt (foto), niet als slachtoffers maar als strijders. Dat hoeft de vrouw die zich als geen andere parlementariër al jarenlang met hart en ziel (en soms een traan) inzet voor rechtvaardigheid in het leeggezogen Groningse gasland maar één keer te zeggen tegen de ruim 400 SP'ers. Strijdvaardigheid is hun 'middle name'.

In 2018 verraste Toneelgroep Jan Vos met een reeks uitvoeringen van GAS op locatie, om precies te zijn in een pop-uptheater even buiten Ten Boer, in het epicentrum van het door de gasboringen veroorzaakte aardbevingsgebied. Vanwege de laaiend enthousiaste ontvangst en het onverwacht

de duizelingwekkende opbrengsten van de gaswinning in het hart trof. En ten slotte het drama van de aardbevingen en de ontwijking van de samenleving in het Noorden.

De behoorlijk lange voorstelling is pamfletistisch noch moralistisch en zeker geen zwart-witverhandeling over goed en kwaad, maar wel volkstoneel volgens de beste tradities. Een familiesaga met botsende en wisselende belangen, geheimen die worden ontsluit, gefnuikte toekomstverwachtingen, generatiekloven en voortdurend opborrelende spanningen.

Intussen gaat GAS natuurlijk ook over de bodemdaling, de ruim 10.000 schade meldingen. De angsten en onzekerheden van de bewoners. De hebzucht van de NAM (Shell en ExxonMobil). En de uiterst dubieuze rol van een onverschillige overheid die de veiligheid doelbewust negeerde en alle waarschuwingen in de wind sloeg, om gaten in de begroting met gasgeld te dichten.

Ondanks alle ellende levert GAS beslist geen zware kost. Er mag op momenten worden gelachen en dat doen de toeschouwers dan ook. Ze zijn scheutig met open doekjes en winden zich hoorbaar op over de praktijken van de 'huisdokter'. Hij ziet de scheuren in het hotel wel, maar legt de oorzaak bij alles behalve de gaswinning en houdt dat zelfs vol na de beruchte beving van augustus 2012 bij Huizinge (met een kracht van 3,6 op de Schaal van Richter).

Het explosieve einde van GAS had van Quentin Tarantino kunnen zijn. Na een staande ovatie komt acteur Helmer Woudenberg nog even terug, om te zeggen dat GAS tot eind december in de schouwburgen staat en dat de toneeltekst op schrift beschikbaar is voor wie alles thuis nog eens wil nalezen. Ook wijst hij op het boek De Gaskolonie, van journalist Margriet Brandsma. De redactie van de Tribune is zo

vrij daar in dit verband een leestip aan toe te voegen: de mooie roman Schokland, van Saskia Goldschmidt (de schrijfster ook van De Hormoonfabriek over de farmaceutische industrie in Oss).

tekst Robin Bruinsma • foto's Cees Wouda

Met twee pauzes was er genoeg tijd voor gezelligheid, een hapje en een drankje en fotomomenten.

grote succes besloot het gezelschap om het volgende seizoen op tournee te gaan. Het kunst- en cultuurcollectief van de SP was er als de kippen bij om een matinee voor de SP-achterban te organiseren, net zoals eerder gebeurde met het Pauperparadijs. Gezien de reacties destijds in Amsterdam, en nu in Amersfoort, mogen deze initiatieven gerust uitgroeien tot een SP-traditie. Maatschappelijk geëngageerd theater over mensen in de verdrukking past de partij als een handgesneden maatpak.

GAS is geschreven door Tjeerd Bisschoff en geregisseerd door Jeroen van den Berg. Het stuk vertelt in drie episoden (1960, 1978 en 2014) het verhaal over de familie Boelens, uitbaters van een hotel. Tegen de achtergrond van, eerst, de ontdekking van de grootste gasbel van Europa. Daarna de economische crisis, die Groningen ondanks

foto Vincent Mulder

Twee van de initiatiefnemers die tien jaar geleden, ondersteund door de SP, de strijd begonnen en wonnen: Tjeerd Derkink (l) en Marco Matic.

> GEWONNEN! SKATEPARK IN HARTJE HENGELO

Maandag 4 november vond de officiële opening plaats van Skatepark Hengelo: het resultaat van meer dan tien jaar strijd! Hengelo had al een heel mooie skatebaan, maar die werd eind april 2009 om onduidelijke redenen door de gemeente weggehaald. Er bleek vervolgens geen plan en geen geld te zijn voor vervanging. Samen met de boze skaters begon de SP een handtekeningenactie voor een nieuwe skatebaan in het Hengelose centrum. Vele honderden handtekeningen zijn opgehaald. De gemeente gaf aan niet negatief te staan tegenover een nieuw skatepark, maar helaas braken er jaren van crisis en bezuinigingen aan. Het plan verdween in de ijskast. De SP is zich echter voor het skatepark blijven inzetten. Nu de economie weer aantrekt, blijkt er plots toch geld voor te zijn. Een lang gekoesterde wens van veel jongeren komt nu uit: een skateplein in hartje Hengelo. De aanhouder wint!

GEEN EXTRA MILJARDEN NAAR WAPENINDUSTRIE

> LAAT NEDERLAND NIET AAN LEIBAND VS LOPEN!

‘We moeten vermijden dat de VS en NAVO ons verder meeslepen in oorlogsavonturen’, stelt SP-Kamerlid Sadet Karabulut in een opinie-artikel dat 7 november in Trouw is gepubliceerd. In het artikel roept Karabulut het kabinet op om de NAVO-norm los te laten dat twee procent van het BBP aan bewapening moet worden uitgegeven.

Er wordt door minister Bijleveld al extra geld uitgetrokken voor Defensie, maar de

twee procent wordt bij lange na niet gehaald. De teller voor volgend jaar staat op 11 miljard euro. Om de NAVO te bekoren zou er nog zes miljard euro extra uitgetrokken moeten worden. Geld dat veel beter gestoken kan worden in sociale voorzieningen als onderwijs, gezondheidszorg en openbaar vervoer. Bovendien, zo vraagt Karabulut: ‘Wat gebeurt er met al die extra middelen voor nieuwe wapens? Wat gebeurt er met de dure straaljagers en onderzeeboten? Die worden ingezet om

mee te kunnen blijven vechten in het hoogste geweldsspectrum. Terwijl de permanente oorlogsavonturen van de VS en NAVO de afgelopen decennia bepaald geen succes zijn geweest.’

WAARHEID OVER BURGERSLACHTOFFERS IRAK

> RUTTE VERGEETACHTIG

De regering is jaar in jaar uit niet eerlijk geweest over de gevolgen van de inzet van Nederlandse F16's in Irak en Syrië. Onacceptabel, vindt de SP. Tijdens een debat in de Tweede Kamer was SP-Kamerlid Sadet Karabulut daarom een van de indieners van een motie van wantrouwen tegen minister Bijleveld, omdat die hiervoor verantwoordelijk is. Jarenlang is de Tweede Kamer ofwel

helemaal niet, ofwel verkeerd, ofwel onvolledig geïnformeerd over burgerdoden bij bombardementen in Irak. In oktober werd bekend dat er tientallen burgerdoden zijn gevallen bij een Nederlands bombardement in Hawija in Irak. Karabulut: ‘Maar de Tweede Kamer is hierover niet geïnformeerd, terwijl de regering er wél van wist en hier jarenlang heel concreet naar is gevraagd. Er is een

rookgordijn opgetrokken en beloftes over transparantie werden niet nagekomen.’ De motie haalde het niet. De coalitiepartijen plus de SGP en de fractie Van Haga hielden Bijleveld in het zadel. Bijleveld was destijds geen minister, maar Rutte was wel al minister-president; het is nu de vraag wat hij wist. Voorlopig gooit hij het erop dat hij het zich niet herinnert.

beeld: Neerpix CCO

BREDE STEUN VOOR MANIFEST**> EEN VOLWASSEN LOON VOOR VOLWASSEN WERK**

Als je 18 jaar bent, ben je voor de wet volwassen. Toch krijgen jongeren nog steeds vanaf hun achttiende een jeugdloon in plaats van een volwaardig loon. Verschillende jongeren van belangenorganisaties en politieke partijen ondertekenden maandag 11 november een manifest voor het afschaffen van het jeugdloon voor iedereen vanaf 18 jaar. Het manifest is een initiatief van SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent.

In 2016 is de maximale leeftijd voor het minimumjeugdloon al verlaagd van 23 naar 21 jaar, na jarenlange acties door jongeren – een strijd waarin ROOD en Young & United van de FNV voorop hebben gelopen. Volgens het manifest moeten we nu doorpakken: “Als je 18 jaar bent, ben je voor de wet volwassen. Je betaalt je huur, zorgverzekering en boodschappen zoals

iedereen volwassene volledig, maar krijgt tot je 21 jaar bent een jeugdloon... Het is nu tijd voor de volgende stap! Met dit manifest spreken we ons uit voor een volwassen loon voor volwassen werk. Onze eis is daarom: schaf het minimumjeugdloon af voor iedereen vanaf 18 jaar!”

Het manifest is onder meer ondertekend door de SP, PvdA, GroenLinks, 50PLUS, Dwars, de Jonge Socialisten, ROOD, de LSVb, FNV Jong, CNV Jongeren en JOB. Van Kent: ‘De steun is groot. Net als enkele jaren geleden, toen de leeftijd voor het minimumjeugdloon verlaagd werd van 23 naar 21. Onderzoek heeft aangetoond dat het destijds geschetste doemscenario, dat een verlaging van de leeftijd zou leiden tot massale werkloosheid onder de jeugd, niet is uitgekomen. Er is dus geen enkele reden om dit nu niet heel snel te gaan regelen!’

De spectaculaire Handelingenkamer.

beeld: Maurits Gemmink

> TWEDE KAMER VOL KAMERADEN

Ruim 400 nieuwe SP-leden en sympathisanten zijn op 9 november een kijkje komen nemen in de Tweede Kamer, tijdens de jaarlijkse leden- en vriendendag. Zij konden achteroverleunen in de bekende blauwe stoeltjes van de plenaire zaal, hollen naar de interruptiemicrofoon en zich vergapen aan de historische Kamerbibliotheek (de Handelingenkamer). Ook viel er een hoop te leren over de geschiedenis van de SP. Omdat socialisme ook mag swingen, zorgden de Haagse flamencoband de Règâhs en Bob Fosko, bekend van het SP-lied Een Mens is Meer, voor de muzikale omlijsting.

BERNHEZE**> MEER OUDEREN GRATIS THUISHULP**

Ouderen met een klein pensioentje hebben in Bernheze voortaan recht op volledige vergoeding van hun Wmo-kosten. Vooral ouderen met naast AOW een klein pensioentje zullen dit merken. Zij betaalden tot nog toe maandelijks 19 euro eigen bijdrage voor bijvoorbeeld huishoudelijke hulp en dagbesteding. De SP nam het initiatief voor de verruiming. SP-gemeenteraadslid Jan Raaimakers: ‘Ik noem hen weleens de nieuwe armen. Ze moeten elk dubbeltje omdraaien.’

> SUCCES! MEER GELD VOOR SOCIAAL ADVOCATEN

Minister Dekker heeft in november aangekondigd dat het kabinet tijdelijk extra geld uit gaat trekken voor de sociale advocatuur. Nu krijgen sociaal advocaten een veel te lage vergoeding. Daardoor kunnen mensen met een laag inkomen niet meer bij een advocaat terecht. Klassenjustitie dus. Na acties, een onderzoek van de SP en een aankondigde staking van sociaal advocaten ziet minister Dekker zich nu eindelijk gedwongen om meer geld beschikbaar te stellen. SP-Tweede Kamerlid Michiel van Nispen: ‘Actie voeren helpt! Dit is een eerste stap naar een redelijke vergoeding. Maar als we klassenjustitie in Nederland willen voorkomen, dan is er meer nodig. De SP gaat zich daar vol voor inzetten!’

> NIEUWE SCHOLEN VOOR SPECIAAL ONDERWIJS

Half november stemde de hele Tweede Kamer in met het verzoek van SP-Kamerlid Peter Kwint om de wet zo aan te passen dat er weer nieuwe scholen voor speciaal onderwijs kunnen worden opgericht. Kwint: ‘Nu staan kwetsbare kinderen vaak tijden op een wachtlijst tot er plek is op een school met de expertise die zij nodig hebben. Met dit voorstel hopen we een eerste stap te hebben gezet naar het voorkomen van dit soort ellendige situaties.’

foto's Carlos van Eck

> ROOD SOLIDAIR MET PROTESTEN IN CHILI

'Ik kom uit de elite en die ziet het gewone volk als een zak stront. Mijn opa en tante steunden Pinochet en steunen de huidige president en miljardair Piñera. Mijn vader heeft met dat milieu gebroken, nu zijn de familieverbanden totaal naar de kloden. Een van mijn vrienden heeft bij de protesten een oog verloren, bij een ander hebben agenten zijn beide armen gebroken.' Dat vertelde een Chileense student die op 14 november bij een drukbezochte ROOD-solidariteitsbijeenkomst over Chili was. Studenten en UvA-hoogleraar en Cedla-directeur Barbara Hoogenboom, Daniel Chavez van TNI en Nicole van Baal, organisator van solidariteitsacties in Nederland, gingen in gesprek met het publiek. Pakweg de helft had Latijns-Amerikaanse roots.

Hoewel de Chileense economie prima draait, heerst er grote ongelijkheid en armoede. Gezondheidszorg, onderwijs, openbaar vervoer en andere voorzieningen zijn onder de bloedige dictatuur van Pinochet (1974-1990) geprivatiseerd. Op 25 oktober eisten 1,2 miljoen mensen het aftreden van de regering. Politie en militairen reageren met excessief geweld. Medisch specialisten meldden dat ongekend veel demonstranten de afgelopen weken een oog verloren: de ordetroepen richtten hun projectielen op het gezicht. De New York Times spreekt van 190 gevallen in 9 dagen. Over de loyaliteit van politie en leger heeft de regering-Piñera niet te klagen. Politie en leger zijn na de val van het fascisme niet gezuiverd en kennen een mooi staatspensioen. Voor de rest van de bevolking zit dat er niet in. Het pensioenstelsel is... geprivatiseerd.

> SP STEUNT PENSIOENPETITIE

Al bijna 60.000 handtekeningen zijn er gezet onder de pensioenpetitie waarin wordt geëist dat de pensioenen weer gaan meestijgen met de prijzen. Omdat dat nu niet het geval is, gaan veel gepensioneerden er al meer dan tien jaar op achteruit. Vóór de zomer kwam er een pensioenakkoord dat hier een oplossing voor zou moeten bieden, maar nu is duidelijk dat de meeste pensioenen wéér niet meestijgen met de prijzen. SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent (foto) legt uit waarom de SP de petitie steunt: 'De pensioenfondsen hebben ruim 1400 miljard euro in de pensioenpotten. Maar door de rekenregels van minister Koolmees moeten ze zich verplicht arm rekenen. Dit moet echt veranderen. Het pensioenakkoord moet daarom worden opgebroken.' Half november is de eerste berg handtekeningen alvast aangeboden aan minister Koolmees. Maar het verzamelen van steun houdt daarmee niet op. U kunt de petitie, die wordt gesteund door onder andere 50PLUS,

foto Anouk Pross

omroep MAX en ouderenorganisaties, op kominactievooruwpensioen.nl ondertekenen. Van Kent: 'Zodat de

pensioenen weer meestijgen met de prijzen en de pensioenverlagingen definitief van tafel gaan!'

ZORGHEDEN!

Jarenlang maakten regeringen misbruik van hun loyaliteit. Jarenlang compenseerden zorgmedewerkers kille bezuinigingen op hun werk met nog grotere inzet. Basta!, zeiden ze op woensdag 20 november. Honderdduizend ziekenhuiswerkers kwamen in actie. En hoe! Maar liefst 90 procent van de ziekenhuizen draaide zondagsdiensten. In het hele land spraken SP-afdelingen hun steun uit. Het is hoog tijd voor hogere lonen en verbeteringen op de werkvloer. Lilian Marijnissen: 'Terecht dat zorgwerkers staken. De werkdruk is veel te hoog en er zijn te weinig collega's. Op deze manier wordt het ze bijna onmogelijk gemaakt hun werk fatsoenlijk te doen. Zulk belangrijk werk! Zij verdienen veel meer waardering. Daarom moeten de lonen met 5 procent omhoog.'

foto Ramon van Flymen / Hollandse Hoogte ©

LINKSVOOR **'HET LEEK WEL SURVIVAL!'**

Harry Kemper (73) woont al ruim twintig jaar in Nieuwegein, maar in het weekend bezoekt hij nog graag zijn stamcafeetje in Utrecht: 'Ik ben een geboren en getogen Utrechter. Ik heb met mijn ouders vroeger nog in de Rooie Bouw gewoond. Dat waren woningen van de Arbeiders Woningbouwvereniging. Om daar te mogen huren moest je lid zijn van de PvdA. Ik kom uit een rood nest.' In 2013 stapte hij over naar de SP, sindsdien is hij actief in het actieteam van Nieuwegein.

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Wat doe je in het dagelijks leven?

'Ik ben gepensioneerd, heb altijd in de grafische industrie gewerkt. Eerst voor de verpakkingindustrie en later bij een labeldrukkerij. Als ik in het Kruidvat liep dan zag ik overal mijn eigen werk, heel veel etiketten daar werden bij ons gemaakt.'

› Wat zijn je hobby's?

'Ik heb een ov-jaarkaart en daarmee reis ik het hele land door. Naar Groningen of Maastricht, of juist naar kleinere plaatsen waar ik nog nooit geweest ben. Dan ga ik een dagje rondkijken en naar een museum. Ik maak ook graag foto's en daar maak ik dan een presentatie van op de computer, met een muziekje eronder. Ik ben sowieso altijd wel met muziek bezig geweest.'

› Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?

'Vroeger kocht ik veel lp's en singeltjes. Uit de Top 40, maar ook veel hardrock. Ik ben ook dj geweest in Café Murk, op zaterdagmiddag. Dat was een heel bekend café, tegenover de sportschool van Anton Geesink.'

› De judolegende?

'Jazeker, hij kwam er ook vaak. Als ik Cornelis Vreeswijk voor 'm draaide kreeg ik altijd een biertje van hem. Heel bijzonder, want hij stond nou niet bepaald bekend om zijn gulheid, haha.'

› Welke SP-actie is je bijgebleven?

'Te veel om op te noemen. In de stromende regen Bloembollen poten in Groningen. Met Sandra Beckerman en de afdelingen Woerden en Gouda over hekken en slootjes springen in het Groene Hart, tegen gasboringen. Het leek wel survival. Of met een witte jas aan en een stethoscoop om de straat op voor de zorg. Doktertje spelen voor de SP, dat was wel lachen. Ik doe haast overal aan mee.'

NATIONAAL BOMENPLAN

> WAT DOEN AL DIE BOMEN IN DE TRIBUNE?

U heeft ze vast al gezien, de boompjes heren der in deze Tribune. Waarom staan ze daar? Heel simpel: om aandacht te vragen voor het Nationaal Bomenplan. Met dit plan willen we Nederland vergroenen.

Voor elke Nederlander een boom.

Stelt u zich eens voor wat dat betekent: **17 miljoen bomen erbij!** Daarmee kunnen we bestaande natuurgebieden versterken. Boeren in staat stellen om bomen te planten op hun land. Nieuwe natuurgebieden en bossen aanleggen – ook hele kleintjes: *tiny forests* in de stad.

SP-Kamerlid Frank Futselaar heeft het plan namens de SP ingediend in de Tweede Kamer, samen met GroenLinks. 'Het gaat al jaren slecht met de natuur in ons land', zegt hij. 'Door slim bomen te planten kunnen we verschillende problemen tegelijk aanpakken: de achteruitgang van **biodiversiteit, klimaat, stikstof**. Bovendien maken we onze steden en dorpen er leefbaarder mee.' Bomen geven ons zuurstof, schaduw en verkoeling. Ook leveren ze een belangrijke bijdrage aan het oplossen van het klimaatprobleem.

Het Nationaal Bomenplan wordt onder meer gesteund door de Stichting Nationale Boomfeestdag.

Bekijk het plan op sp.nl/bomenplan
Check al onze standpunten over Natuur, milieu en Klimaat op sp.nl/milieu

> AMSTERDAM WARM NEST VOOR DIEREN

foto: Rudolphous / Wikimedia CCO

Dat de SP dierenwelzijn hoog in het vaandel heeft staan, blijkt niet alleen uit onze landelijke plannen voor bijvoorbeeld de landbouw. Ook lokaal heeft de SP oog voor dieren – of ze nu Fikkie heten of in het wild leven. Zo is Amsterdam, waar SP-wethouder Laurens Ivens verantwoordelijk is voor dierenwelzijn, in november door stichting Dierenlot verkozen tot meest diervriendelijke gemeente. 'Deze prijs is een mooie beloning voor alle Amsterdammers die zich – vaak vrijwillig – inzetten voor het dierenwelzijn in de stad', aldus Ivens.

Zo kunnen Amsterdamse baasjes met een kleine beurs sinds 2015 rekenen op financiële steun van de gemeente. Dankzij de regeling Amsterdamse Dierenhulp aan Minima zijn inmiddels meer dan 10.000 behandelingen bij de dierenarts vergoed en huisdieren gratis gechipt. Ook wordt er bij bouwplannen in Amsterdam meer rekening gehouden met wilde dieren: bijvoorbeeld door groene daken of nestkastjes aan te leggen. Kortom: het is – met dank aan de SP – voor dieren goed toeven in de hoofdstad!

AANGEPASTE WONING

Een andere woning krijgen door urgentie in het kader van aangepast wonen, omdat 1 of meerdere gezinsleden een handicap hebben, is zeer wenselijk en erg fijn maar bovenal ook sociaal. Echter als de persoon in kwestie waarvoor urgentie verstrekt is toentertijd bij de aanvraag minderjarig was, en in een later stadium het huis verlaat, kan je tot de ontdekking komen dat de rest van de gezinsleden in de aangepaste woning mogen blijven wonen, onverlet of die dan zo'n woning nodig hebben. Aangezien ik en mijn partner geen behoefte hebben aan een aangepaste

woning en de vraag groot is naar dit soort woningen, vonden we het wel zo gepast dit door te geven. Echter de reactie was kort en krachtig: u kunt blijven wonen, deze woning staat op uw naam. Nogal wiesde: de persoon in kwestie was toentertijd 12 jaar. Wij wonen dus in een huis dat bedoeld is voor iemand met een beperking. De woning is rolstoelvriendelijk en in goede staat, terwijl er hoogstwaarschijnlijk op een andere plek weer een woning aangepast moet worden. Ja, hoe scheef kan scheef zijn. Een hele simpele oplossing zou kunnen zijn woningruil, echter

wat je ook aandraagt er wordt niks mee gedaan.

Benny van der Schaaf, Ede

Aangepaste woningen zijn in het hele land schaars. Het is bizar als mensen die zelf aangeven hun aangepaste woning te willen ruilen er toch in moeten blijven wonen. We hebben de familie Van der Schaaf daarom in contact gebracht met de lokale Hulpdienst van de SP Ede.

Redactie Tribune

DOORLOPENDE MACHTINGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v _____
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

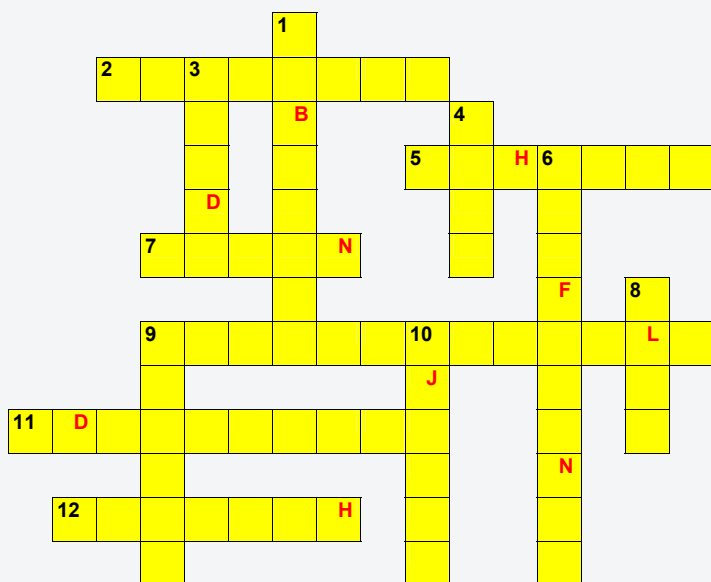
Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Tribune december 2019

WINTERPUZZEL

De SP 'Duogram' Winterpuzzel bestaat uit twee delen: (I) Doorbraken (Db) en (II) Nieuwtech (Nt). In de Db vindt u ongeveer de helft van de oplossing. Zet de letters die u in de met rode letters aangegeven vakjes van deze puzzel vindt in de overeenkomstige vakjes van de horizontale balk van het Nt. De zeven vragen van het Nt leveren de overige letters van de Totaaloplossing. Het Nt betreft historische en vermoedelijk aanstaande uitvindingen. Punctuatie telt als een vakje. De gehele oplossing is het woord van veertien letters op de horizontale balk van het Nt. Wij wensen u een fijne tijd & veel puzzelplezier!

1. DOORBRAKEN (DB)

Horizontaal

2 Laat de rivier het zware werk doen, bij een molen. Dan kan de mens zich richten op andere zaken. [8] - 5 Zo kon het paard niet meer weglopen, als je haar eenmaal gevangen had. [7] - 7 De mens had de hak om de grond om te woelen. Maar bedacht toen dat koeien het met deze opvolger een stuk effectiever deden. [5] - 9 Nicolas Appert gebruikte in 1809 glazen flessen. De brit Durand gebruikte een metalen omhulsel om voedsel langdurig te bewaren. Nu zijn die met een lipje te openen. [13] - 11 Dwong halverwege de 19e eeuw, in Wenen, de artsen van zijn staf om handen te wassen voordat ze een bevalling begeleidden. Hij bracht daarmee het aantal sterfgevallen drastisch omlaag. [10, achternaam] - 12 Historische 'Eerste editie'. Als je het geld zelf niet hebt, laat je anderen toch - in ruil voor buit - een stuk betalen, dacht de VOC. [7]

Verticaal

1 Papier was er al. Letters ook. Nu nog een machine om de twee systematisch te combineren. [8] - 3 Hé, je kunt katrollen ook samen gebruiken. Stuk lichter, scheelt een hoop menskracht. [5] - 4 Doe de verf in een zinken tube en ineens kun je overal schilderen. [4, achternaam] - 6 Uitgevonden in China gaf het ruitervolkeren een belangrijk tactisch voordeel. Lag ook aan de basis van het succes van ridders te paard. [10] - 8 Eerst rolde men zware spullen over boomstammen. De boomstam werd een as en, samen met een bak en twee van deze 'schijven', een handkar. [4]-9 Na de val van het Romeinse rijk verdween de kennis van deze bouwgrondstof. Het duurde in Europa eeuwen tot de herontdekking. [6]- 10 Al 10.000 jaar in gebruik. Droeg bij aan het overleven van de vroege mens. Meer vangst met minder inspanning. [6]

2. NIEUWTECH (NT)

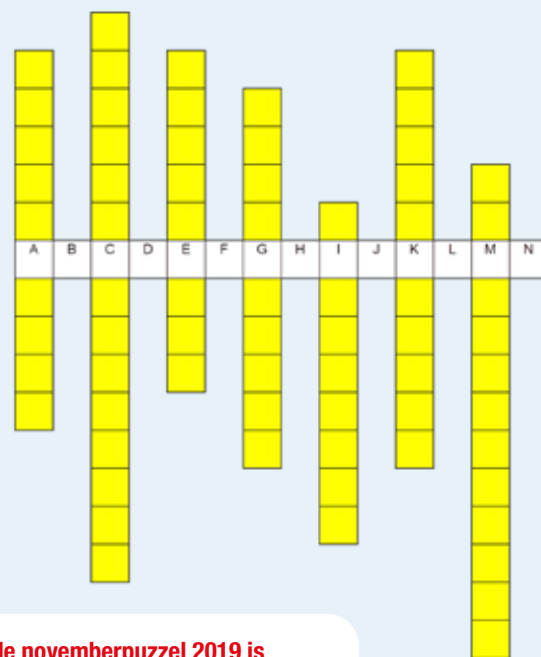
- A Tropisch fruit gaat je voeten onderwijzen.
- C Een gezond ritme, nu evt. ook voor kinderen en ouderen. Niet groter dan een pil.
- E Autoband zit niet aan het chassis vast maar gebruikt magneten, en is meervoudig rond.
- G Laat de bestraalde cellen je naar je bestemming brengen (mv).
- I Smelt maar hevig samen met je innerste zelf!
- K In de kunst zou wellicht nooit een moment mogen ontstaan waarin vermenging van invloeden geen plaats heeft.
- M Alsof de wereld al zo begrijpelijk is zonder de omstandigheid waarin Kunstmatige Intelligenties haar snel en ingrijpend gaan (en blijven) veranderen.

OPLOSSING CRYPTOGRAM NOVEMBER 2019

Horizontaal 8) Klimaatrapport 9) Kurk 10) Scharrel 12) Webadres 13) Kapper 14) Golf 15) Hooikanon 16) Tipgever 18) TR 20) Keurkorps 22) Sport. **Verticaal** 1) Ramkraak 2) Klokkenluider 3) Kam 4) Processierups 5) Spaarkaart 6) Noordpool 7) Stellen 11) Droomvrouw 17) Gort 19) Roer 21) Spijs.

OPLOSSING BEELDSPRAAK:

Woorden: net; hals; India; Jones; Hek; Ik; Teen; Eikel; Laan; Slangen; Hotel; Mixer; Pan; Kragen; Waarom; Sik; Inkt; Deur; Politie; Bed; Graan.
Eindoplossing:
Net als Indiana Jones heb ik een hekel aan slangen, hoewel sommigen dan vragen waarom ik in de politiek ben gegaan. (Theresa May)

De winnaar van de novemberpuzzel 2019 is M. Nijkamp uit Enter

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 9 januari 2020 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

